

سلمان الفارسي

(١١)

(اوله دقتور احمد امين)

ما هو مبایر جزیه؟

ملیهه کاوگالن موته یقدمکین، تتراء اسلام تله
ممتنا اذن کفدر سلمان سفای مریک دادینکن ملشکر
موسه تنافسی سلمان تیدق جوکت مبیرکن، ای تله
مپرو فیع موسه نیک هاری لمان تنافسی سروانن ایت
تیدق دهیر اوکن، سنه هابس سکل اختیار مک
سلمان فون مر تهکن تتران ملشکر کوبو موته دان
تله بر جای مناون.

*
فرکارا یع جلس سکالی یع بوله دلیهه دالم
روف دان بتوق سلمان ایاله علمنون دان چاراهیدوفن:
ادفون علمنون ایاله منفاتی سجارة هیدوفن، یشله
دروایتکن اوله اورغ، ای ساعه دالم فتهاوان
بر کنان اکام مجوسي دان ساعه دالم فول بر کنان
اکام مسیحی دمکین جوک فتهاوان تنفع اکام
يهودی، سنه ایت ایفون ملوق اسلام لالو برهویغ
دان منمفوغ اسلام دالم زمانن یع کمیلیغ درقد رسول
الله (ص) سندیری.

لاکی سوات سکی درقد علم فتهاوانن یائیت
فلواغ ۲ یغتله ددافتین دالماه هیدوفن، یع تیدق ددافتی
اوله کباپکن صحابة ۲ دالم زمان نبی، ایاله فغمباران
مغلیلیشی کباپکن نکری ۲ یع ماجو، سبلوم ای
بر جمفا دیغ دان تله ملیهه تمدن دان مغناالی
دنکری فرسی دان تله ملیهه تمدن دان مغناالی
فنودقن سرت مواریشی دارهن، کمدین ای مهمنارا
کنکری عام لالو پیمسکن تمدن روم دان مغناالی

7

دالم تاهون هجره یھکلیم - کتیک قوم مشرکین
یغتردیری درقد برباکی ۲ سوکو تله برساتو فادو
دیغن قوم یهودی لالو ملشکر مدینه دیغن دفیمین
اوله ابوسفیان - مک اورغ ۲ اسلام مغمیل کتوتن
هندق میکه سربوان سترو دیغن مقکالی فاریه (خندق)
دکلیلیغ بندر مدینه، قد حال چارا بر تاهن دیغن فاریه
بو کله عاده اورغ عرب تنافسی ساله ساتو چارا تیفو دای
اورغ فرسی، اهل تاریخ مرا ویتکن بهوا یع مشهور کن

سفای دکالی فاریه ایاله سلمان الفارسي
فدر زمان سیدنا عمر، سلمان تله داغکه منجادی
فغلیما فرغ مفین ساله ساتو اغکاتن تتر اسلام ملشکر
نکری فرسی، تتران فون متفوغ ساله سبواه کوبو
موسه دان متکل اورغ ۲ ممتنا اذن سفای مریک دینکن
ملشکر کوبو ایت مک سلمان تله ملارغ سهیل برکات:
”بیارکن اکو دھولومبر و مریک سبکیمان یع اکودغر
رسول الله (ص) مپرو مریک“، سلمان فون مپرو
تتران فرسی یغتر تاهن ددالم کوبو ایت او جرن:
”سای شورغ فارسي سفترت توان ۲، تیدقکه توان ۲
ملیهه اورغ ۲ عرب طاعة سیا کفدر سای؟ کیران
توان ۲ مملوق اسلام مک توان ۱۲ اکن یمفو پایی حق دان
کواجین سکیمان حق دان کواجین کامی جوک،
کیران فول توان ۲ اغکن دان بر فکه تکوه کفدر اکام
توان ۲ سندیری، مک توان ۱۲ اکن، دیار کن دیغن شرط
مبایر جزیه، ”سروانن ایت دھالاکن کفدر مریک دیغن
یهاس فرسی، تنافسی مریک تله متولق سروانن دیغن
مغناکن: ”کامی تیدق ماسهو مملوق اسلام دان تیدق

فواس فد هاري يع ساتوفول": يعني عادتن هندقله دلاکو کن دغۇن بىرىلىغ - تىدق ترۇس مزروس، سەھىك ملۇفاڭن انق استرى:

فدى سوات ماس تىكلى تىترا اسلام مىچاپى كىمناڭن يع چىمر لىغ دان منداقة هىرت رەمىغان فرغ دغۇن باپقۇن مك سلمان تله منداقة بەهاكىن امفة رىبۇ درەم تىتافى اي تله نېرىيكتەن كەد اورۇغ لاين لالۇ ھيدوف على قدرن.

فدى سوات ماس يع لاين اي تله داغىكە منجادى امير مىرنىتە ولايە "المدائى" (فرسى) تىتافى سلمان تىدق براوبە چارا ھيدوفۇن، اي تتف بىرلاکو زهد سېكىمان كېيىسان. اخىن اىي مىشىگىلەن جوانىن ايت كران تىدق سواي دغۇن فەباۋان.

ابو الدرداء فول تله بىرمىتۇن دېيت المقدس لالۇ داغىكە منجادى حاكم: اي فون منوليس سورە مەھاجق سلمان داتۇغ كېيت المقدس. سورىن ايت تله دبىالىس اوالە سلمان دغۇن مەقاڭن مىكىفۇن بىت المقدس ايت تانە سوجى تىتافى: "بىزىن بومى تىدق منجادىكەن سئۈرۈغ ايت موجى" يع منسوچىكەن مائىسى اياالە عملنى. ساي دافە تاھو سودارا تله داغىكە منجادى طىب، جىڭ سودارا دادە مېمبۇھەن مك بىر بەكىالە سودارا تىتافى جىڭ سودارا ھان تراکو ۲ منجادى طىب مك بىر جىڭالە ۲ سودارا درف دەرىپەن سئۈرۈغ مائىسى يع سەدە تىتو بالىسىن اياالە ماسوق نراڭ."

فركتان "طىب" يېتىرسىۋە اياالە سوات قىان، كران سئۈرۈغ يېتىرسىۋەن قاضى اتو حاكم اداالە كواجىفەن مشھافو سكەن فرىشكەتائىن مائىسى، سمالە سەپرت طىب يع مغۇباتى اورۇغاكىة.

تىشكىللە سلمان دىندر المدائى سەھىك اي وفاة دىسان فد تاھون ۳۵ ه دالماس فەرتاھن سیدنا عثمان بن عفان.

درى دەكە سېلۇق بىلۇق نىڭرى ايت. اي جوڭ تله براولۇغ ئىلەك داتتارا بىندر ۲ موصل "تصىيىن" عمۇرىدە دا نلاين. اي تله تىبا دەدىيە دالىم عمۇرن لىيم فولە تاھون.

فەراجىن تىتىغ اكام ۲ يېتىرسىۋەن ۳ سەپرت يەدىكتاكىن ايت، دان فەحالىن يع باقى سەلە فواس مەممىبارا سەدە تىتو منجادىكەن دى - دغۇن تىدق شىڭ لاكى - سورۇغ اهل فەتھوان يع كىمان دىمىنچۈغ عرب.

فرنه سيدنا علي دىنان اورۇغ درېحال سلمان، لالۇ سيدنا علي منجواب: "سياف لاكى يع فاتۇۋە داۋاتماڭن اوالە توان ۲ جىڭ تىدق اورۇغ يېتىرىدە مەفتر لەقمان الحكيم؟ اورۇغ ايت اياالە درى كۈلەن كامى اهلالىت، اي تله مەفتەھىي علم يع اول دان علم يع اخىر، اي تله مەجاڭ كەتاب يەغىر تام دان كەتاب يع اخىر".

اد فون چارا ھيدوفۇن فول، مك اىي تله منورە طېيىتىن يع تىدق رەشكەن درەدان سەنچىق اي كچىل لاكى. اي تله منجادى سئۈرۈغ يع تەركىن دالىم اكام مەجوسى، اي تله منجادى فەرىدى دالىم اكام مىسەھى دان سئۈرۈغ يېشكىللاڭن لاكى زەد دە دالىم اسلام. كەچىندرۇغۇن يەدىمكىن ايتولە يع منجادىكەن دى مندودقىكى تەمەن يع اسماوا داتتارا اورۇغ ۲ صوفى.

رسول (ص) تله مەفسودارا كەن سلمان دغۇن ابو الدرداء، فەسەداران ايت دەرىچىئىي كران كەچىندرۇغۇن مەرىيەك يع بىر سمائان كەد زەد، تىتافى ابو الدرداء تله مەلمەفاوي دالىم زەدن ايت. اي ترۇس مزروس بىر فواس فد سىغ هارى دان سەبھىيەن دەسقىنچىغ مالىم، سەھىك استرىن كەد دەو اكن فەرىۋاتىن ايت. سلمان فون بىر كات كەدان: "اھل سودارا ادەمفوپايى حق داتس سودارا، اوالە ايت سەبھىلە (يعنى سەبھىيەن سەنە) فد ساتو مالىم دان تىدور فە مالىم يع ساتو لاكى، دان فواسالە (فواس سەنە) فد ساتو هارى دان بىر كالە